

ZBIERKA ZÁKONOV SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Ročník 1956

Vyhlásené: 22.09.1956 Časová verzia predpisu účinná od: 22.09.1956 do: 30.06.1966

Obsah tohto dokumentu má informatívny charakter.

42

**Nariadenie
ministra zdravotníctva
z 3. septembra 1956
o hygienickej ochrane práce**

Minister zdravotníctva nariaďuje podľa § 15 zákona č. 4/1952 Zb. o hygienickej a protiepidemickej starostlivosti:

Časť I

Účel hygienickej ochrany práce

§ 1

Účelom hygienickej ochrany práce je spoluvytvárať zdravotne priaznivé pracovné podmienky pre pracujúcich a chrániť ich zdravie pri práci pred škodlivými látkami a nepriaznivými účinkami pracovného prostredia a procesu s osobitným zameraním na zábranu nemocí z povolania a úrazov. Hygienická ochrana práce posiluje rozvoj tvorivých síl pracujúcich a prispieva k zvyšovaniu produktivity práce.

Časť II

Opatrenia na hygienickú ochranu práce

§ 2

Všetky podniky, úrady (orgány) a iné organizácie sú povinné vykonávať vo svojej pôsobnosti opatrenia potrebné na hygienickú ochranu práce, najmä v tom smere, aby

- a) závody a pracoviská boli budované v oblastiach so zdravotne priaznivými podmienkami, boli vhodne umiestené so zreteľom na vlastnosti, zloženie a utváranie pôdy a na poveternostné pomery a mali zabezpečené zásobovanie pitnou vodou a nezávadnou úžitkovou vodou, ako i odstraňovanie odpadov kanalizáciou a čistením odpadových vôd,
- b) pracovné i pomocné miestnosti včítane vedľajších zariadení pre pracujúcich boli priestorné, správne rozmiestené, vhodne upravené a zariadené a mali najmä riadne vetranie, osvetlenie a vykurovanie a podľa potreby i zariadenia proti nadmernému hluku, otrasom a prašnosti,
- c) stanovišťa pracovníkov, stroje, nástroje a iné pracovné pomôcky vyhovovali z hľadiska fyziológie práce a boli vhodne upravené alebo vybavené predpísanými a inými potrebnými ochrannými zariadeniami tak, aby nepôsobili škody na zdraví,
- d) zdravotne nepriaznivým účinkom spracovávaného materiálu bolo zabránené vhodnou úpravou pracovných miestností, pomôcok a postupov,
- e) pracovníci boli vybavení ochrannými odevmi, odevnými súčiastkami a inými osobnými ochrannými pomôckami,
- f) usporiadanie a spôsob práce umožňovali udržanie plnej pracovnej schopnosti a nepôsobili prílišnú únavu a prepracovanie.

§ 3

Povinnosti podľa § 2 majú predovšetkým vedúci pracovníci, ktorí plánujú, navrhujú alebo prevádzajú stavbu alebo úpravu závodov a pracovísk, starajú sa o ich prevádzku a údržbu a zavádzajú výrobné prostriedky nového typu a nové látky alebo pracovné postupy.

§ 4

Všetci zamestnanci a učni sú povinní konať tak, aby nepriaznivo neovplyvňovali po zdravotnej stránke pracovné prostredie alebo ostatné pracovné podmienky, a dbať na všetky pokyny a opatrenia smerujúce k zabezpečeniu hygienickej ochrany práce; najmä sú povinní

- a) dodržiavať spôsob práce predpísaný na ochranu ich zdravia a zdravia ich spolupracovníkov a používať pri práci ochranné odevy, odevné súčiastky a iné osobné ochranné pomôcky,
- b) starať sa o riadnu údržbu prevádzkových a hygienických zariadení, potrebnú na zabezpečenie hygienického stavu pracoviska,
- c) zúčastniť sa výcviku vykonávaného v záujme hygienickej ochrany práce a podrobiť sa predpísaným skúškam a zdravotníckym prehliadkam,
- d) oznamovať bezprostredne nadriadeným pracovníkom, prípadne i orgánom hygienickej a protiepidemickej služby závady, ktoré môžu ohroziť hygienický stav pracoviska.

§ 5

Pracujúci uplatňujú vplyv na vykonávanie opatrení potrebných na hygienickú ochranu práce tiež prostredníctvom stálych komisií národných výborov, orgánov Revolučného odborového hnutia, najmä orgánov inšpekcie práce a komisií ochrany a bezpečnosti práce, ľudových hygienikov, Československého Červeného kríža a iných dobrovoľných organizácií.

Časť III

Riadenie a kontrola hygienickej ochrany práce

§ 6

Orgány hygienickej a protiepidemickej služby riadia hygienickú ochranu práce a kontrolujú vykonávanie opatrení potrebných na túto ochranu. Svoju pôsobnosť vykonávajú najmä tým, že

- a) vydávajú pokyny na vykonávanie opatrení potrebných na hygienickú ochranu práce,
- b) organizujú účasť pracujúcich pri vykonávaní opatrení potrebných na hygienickú ochranu práce a vysvetľujú im nutnosť takých opatrení,
- c) dozerajú na dodržiavanie všetkých predpisov z odboru hygieny práce s osobitným zreteľom na zamestnávanie mladistvých, žien a osôb so zmenenou pracovnou schopnosťou,
- d) dávajú záväzné pokyny na odstránenie a zamedzenie zistených hygienických závad v pracovnom prostredí a procese.

§ 7

Orgány hygienickej a protiepidemickej služby dohliadajú pri dozore na dodržiavanie predpisov z odboru hygieny práce, najmä

- a) na zachovávanie týchto predpisov pri plánovaní, navrhovaní, stavbe alebo úprave závodov a pracovísk, včítane ich vedľajších zariadení pre pracujúcich, a pri zavádzaní nových strojov, nástrojov a iných výrobných prostriedkov a látok a pracovných postupov, a to najmä pri tvorbe technických noriem;
- b) na hygienický stav
 1. pracovných a pomocných miestností, najmä pokiaľ ide o ich priestorové využitie a údržbu, fyzikálne a chemické vlastnosti vzduchu (napr. teplotu, vlhkosť a prúdenie vzduchu, obsah plynov, výparov a prachu), hlasitosť hluku, silu a množstvo otrasov a množstvo svetla a žiarenia,

2. pracovných stanovišť, strojov, nástrojov a iných pracovných pomôcok, pokiaľ ide o ich prispôsobenie požiadavkám fyziológie práce,
 3. spracovaného materiálu, pokiaľ ide o jeho zloženie a zaobchádzanie s ním;
- c) na výber, prevádzku a údržbu zariadenia a pomôcok na ochranu zdravia pracujúcich;
 - d) na usporiadanie práce, najmä pokiaľ ide o pracovné postupy a pracovný čas (dĺžku pracovného času, o pracovné prestávky, nočnú prácu, nadčasovú prácu a prácu mladistvých a žien);
 - e) na pravidelné vykonávanie lekárskeho prehliadok všetkých zamestnancov ohrozených nemocami z povolania.

§ 8

(1) Ak zistia orgány hygienickej a protiepidemickej služby v pracovnom prostredí alebo procese hygienické závady, sú oprávnené vykonať v medziach svojej pôsobnosti všetky opatrenia potrebné na ich odstránenie alebo zamedzenie; môžu dávať najmä záväzné pokyny

- a) na úpravu pracovných a pomocných miestností a strojov,
- b) na obmedzenie nadmerného vývinu tepla, najmä sálavého,
- c) na opatrenia proti nadmernému vývinu prachu (napr. na prachotesné uzavretie zdroja prachu a na odsávanie prachu),
- d) na odsávanie plynov a výparov, zavádzanie vzduchových spŕch a na používanie prístrojov na ochranu dýchadiel,
- e) na používanie zástien, krytov a izolačných podložiek,
- f) na používanie ochranných zariadení pri strojoch, nástrojoch a iných pracovných pomôckach a na nezávadné zaobchádzanie so spracovávaným materiálom,
- g) na používanie ochranných odevov, odevných súčiastok a iných osobných ochranných pomôcok,
- h) na posielanie pracovníkov, podozrejších z chorôb z povolania, na lekárske prehliadky.

(2) Pokiaľ opatrenia uvedené v odseku 1 nemožno včas vykonať alebo pokiaľ tieto opatrenia nedostačujú na odstránenie alebo zamedzenie zistených závad, sú orgány hygienickej a protiepidemickej služby oprávnené dávať po dohode s orgánmi inšpekcie práce záväzné pokyny na to, po akú časť pravidelného pracovného času smú jednotliví pracovníci konať práce v prostredí, v ktorom je mimoriadne ohrozené ich zdravie, prípadne akým spôsobom majú sa zamestnávať po zvyšujúcu časť pracovného času.

§ 9

(1) Orgány hygienickej a protiepidemickej služby vykonávajú svoju pôsobnosť podľa §§ 6 až 8 v súčinnosti so zúčastnenými úradmi a orgánmi, s ktorými najmä tiež prejednávajú pred vydaním pokyny podľa § 6 písm. a) a § 8.

(2) Orgány hygienickej a protiepidemickej služby, orgány inšpekcie práce a orgány odborného technického dozoru pri práci postupujú pri plnení svojich úloh v najužšej súčinnosti a navzájom si pomáhajú. Formy a spôsob tejto vzájomnej spolupráce upravujú osobitné predpisy.

Časť IV

Prechodné a záverečné ustanovenia

§ 10

Závody a pracoviská, ktoré sú v čase začiatku účinnosti tohto nariadenia rozostavané alebo sú už v prevádzke, musia sa postupne v medziach prostriedkov daných štátnym plánom rozvoja

národného hospodárstva podľa pokynov orgánov hygienickej a protiepidemickej služby upraviť tak, aby sa čo najviac priblížili požiadavkám určeným týmto nariadením.

§ 11

Toto nariadenie nadobúda účinnosť dňom vyhlásenia.

Dolanský v. r.

Plojhar v. r.

